

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

Student Quality Development Strategy Under The Secondary Educational Service Area Office 41

สุรพล พิมพ์สอน และคณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ๒) พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ และ ๓) ประเมินกลยุทธ์ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ สถานศึกษา และชุมชนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ จำนวน ๑,๗๒๗ คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ ประชุมเชิงปฏิบัติการ และตรวจสอบร่างกลยุทธ์โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ๔ คน

ผลการวิจัยพบว่า ๑) มีสภาพการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการเป็นคนดีมากกว่าด้านอื่น มีปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกเกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก ๒) กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์หลัก ๑๑ กลยุทธ์รอง ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ (๑) พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (๒) พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (๓) ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และเสริมสร้างบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และ (๔) สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๓) กลยุทธ์มีความสอดคล้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

Abstract

This research aimed 1) to study the state, problems and factors of student quality, 2) to develop the strategies of student quality under the secondary educational service area office 41, and 3) to evaluate the development strategies by mixed method education. The sample included administrators, teachers, students, parents, the Board of Education directors and members of the community from the schools under the secondary educational service area office 41 consisting of 1,727 persons by stratified sampling. The research tool was a questionnaire. The data was collected by a statistical analysis and content analysis interview, a workshop and monitoring by 8 experts.

The results were as follows: 1) The student quality development in a good human aspect was higher than other aspects, there were some problem in development at moderate level and the internal and external environment aspect had a high level. 2) The student quality development of schools under the secondary educational service area office 41 included 4 strategies and 11 tactics as follows: (1) to develop student quality according with national education and 21st century skills, (2) to develop the teacher proficiency in child-centered education that that is in accordance with 21st century skills, (3) to promote the learning sources, multimedia, technology and classroom management standards that are required for 21st century skills, (4) and to create a connection with others school for student quality development to national education standards and 21st century skills. 3) The strategies were appropriate, inclusive, likely and beneficial.

คำสำคัญ: กลยุทธ์ / คุณภาพผู้เรียน / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

KEYWORDS: STRATEGY / STUDENT QUALITY / THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 41

บทนำ

ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในระดับโลก และภายในประเทศ ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาส และความเสี่ยงในการพัฒนา การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง มีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการ พัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคน หรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคศตวรรษที่ ๒๑ ผลจากการพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อคนและสังคมไทย คือ คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัย แต่ยังมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๔, หน้า ๓๙) ได้วิเคราะห์คุณภาพการศึกษาของเด็กวัยเรียน พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ มาตรฐานความสามารถของผู้เรียนในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจรณ์ญาณ และคิดสร้างสรรค์ค่อนข้างต่ำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๕๓, หน้า ๕๕-๕๖) ได้ติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาหลักมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ จึงได้เสนอแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๙ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยมีเป้าหมายการพัฒนาเชิงคุณภาพ ได้แก่ ๑) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการ และสมรรถนะเชิงวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒) สังคมไทยเป็นสังคมแห่ง

คุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทรัพยากรทางปัญญาเพื่อการเรียนรู้ นำไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน มีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ๓) สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษา และการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนเป้าหมายเชิงปริมาณ ได้แก่ ๑) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระหลักเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ๒) สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการรับรองมาตรฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และ ๓) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็น ๑๒ ปี ในปี ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๔, หน้า ๑-๓) ได้ประกาศทิศทางการพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษายุคใหม่ (พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๖๑) เพื่อนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขั้นใหม่หลังจากได้ถูกยุบรวมเนื่องจากการปฏิรูปการศึกษา โดยมีเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ๑) ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล โดยมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ผลสัมฤทธิ์ด้านคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และการอ่านไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA) ผู้เรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความสามารถตามสาระการเรียนรู้สากล มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพิ่มขึ้น มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการอ่านและการเรียนรู้

พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ แสดงความรู้ความสามารถปรากฏเป็นที่ประจักษ์ในระดับชาติ และนานาชาติเพิ่มขึ้น ๒) มีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในระดับดี มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษและภาษาที่สองเพิ่มขึ้น และ ๓) มีทักษะการคิด มีวิจรรณญาณ ไตร่ตรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหา และกล้าตัดสินใจ ได้แก่ ผู้เรียนทุกคน มีกิจกรรม ผลงาน/โครงการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่แสดงถึงการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา ๔) สามารถคิดค้น ออกแบบ พัฒนาชิ้นงาน สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีทักษะการวางแผนจัดการ ทำงานเป็นทีม และเห็นช่องทางสร้างงานอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ มีผลงานประดิษฐ์ เผยแพร่ในเวทีระดับชาติหรือนานาชาติ เพิ่มขึ้น ๕) ใฝ่ดี มีคุณธรรม และความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีความเป็นพลเมืองตามวัฒนธรรมประชาธิปไตย มีทักษะการดำรงชีวิต และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมโลก

เมื่อศึกษาเชิงลึกพบว่า ผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีการกำหนดกฎหมายด้านการศึกษา และนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๕๖, หน้า ๖) ได้รายงานสถานการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติโครงการ PISA 2009 จำนวน ๖๕ ประเทศ ในภาพรวมนักเรียนไทยมีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ แม้ว่าผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติชั้น

พื้นฐาน (O-net) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาดีขึ้น แต่การทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) มีคะแนนเฉลี่ยลดลง และความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) ทุกวิชา มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าครั้งหนึ่ง สำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๐ จำนวน ๖๒ โรงเรียน โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๕๖) ได้รายงาน พบว่า ผลการทดสอบของสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (O-Net) ปี ๒๕๕๕ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ เกือบทุกรายวิชา ยกเว้นวิชาภาษาไทยและสุขศึกษาและพลศึกษา ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ เกือบทุกวิชา ยกเว้น วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง แต่คุณภาพผู้เรียนโดยภาพรวมยังมีคุณภาพต่ำ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๐ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนากลยุทธ์ ตามกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งประยุกต์มาจากเครื่องมือ Balanced Scorecard ของ Kaplan & Norton, 1996 (อ้างถึงในพลสุ เดชะรินทร์ และคณะ, ๒๕๔๔) โดยมีกระบวนการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค กำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กร กำหนดมุมมองด้านประสิทธิภาพตามพันธกิจ ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และด้านการพัฒนาองค์กร กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละมุมมอง แผนที่กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และมาตรการ ในการ

พัฒนา กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ เพื่อผู้บริหารจะได้นำไปประยุกต์ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

๒. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

๓. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

ขอบเขตการวิจัย

๑. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ จำนวน ๖๒ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๑๐๔,๒๗๓ คน ประกอบด้วย ๑.๑) ผู้บริหารสถานศึกษา ๑๕๖ คน ๑.๒) ครู ๒,๑๙๕ คน ๑.๓) นักเรียน ๕๐,๑๖๓ คน ๑.๔) ผู้ปกครอง ๕๐,๑๖๓ คน ๑.๕) คณะกรรมการสถานศึกษา ๘๕๒ คน และ ๑.๖) ชุมชน ๗๔๔ คน

๒. กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รวมทั้งสิ้น ๑,๗๒๗ คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ประกอบด้วย ๒.๑) ผู้บริหารสถานศึกษา ๑๑๓ คน ๒.๒) ครู ๓๒๗ คน ๒.๓)

นักเรียน ๓๔๒ คน ๒.๔) ผู้ปกครอง ๓๔๒ คน ๒.๕) คณะกรรมการสถานศึกษา ๒๖๙ คน และ ๒.๖) ชุมชน ๒๕๔ คน

๓. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สภาพปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

๔. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการผสมผสานวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การศึกษาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ โดยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ได้แก่รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และรายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) จำนวน ๖๒ โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๒. การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ มี ๓ ขั้นตอน ได้แก่

๒.๑ การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ผู้วิจัยได้ศึกษารายงานการประเมิน

คุณภาพภายในสถานศึกษา (SAR) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง และรายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ รวม ๔ โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

๒.๒ การสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ ๒.๑ มาสังเคราะห์ และกำหนดเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสพม.เขต ๔๐ จำนวน ๖๒ โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑,๖๒๔ คน สภาพการพัฒนาผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

๒.๓ การสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview) ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ ๒.๒ มาสังเคราะห์ โดยข้อมูลสภาพการพัฒนาผู้เรียนจากรายการที่มีความถี่มากถึงมากที่สุด ข้อมูลด้านปัญหาและปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังเคราะห์จากรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากถึงมากที่สุด เพื่อนำไปเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔ โรงเรียนประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดละ ๒ โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูล ๕๒ คน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง หัวหน้า

งานวัดผลประเมินผล คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

๓. การศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มี ๒ ขั้นตอน ได้แก่

๓.๑ การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ผู้วิจัยได้ศึกษาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๔ โรงเรียน แบ่งตามขนาดเล็กขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ โดยมีเกณฑ์พิจารณาจากสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองอยู่ในระดับดี ถึง ดีมาก และมีค่าเฉลี่ยการประเมินมาตรฐานที่ ๔ และ ๕ ตั้งแต่ ๓ ถึง ๓.๕๐ ขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการสัมภาษณ์

๓.๒ การสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ ๓.๑ มาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และหัวหน้างานแผนงาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สถานศึกษาและ ๒ คน มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน ๔ คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๔. พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๐ มี ๓ ขั้นตอน ได้แก่

๔.๑ การยกร่างสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้วิจัยบูรณาการข้อมูลและผลการศึกษาในขั้นตอนที่ ๑ – ๓ เพื่อใช้ในการยกร่างสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษานำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis ซึ่งประยุกต์ใช้ 7Ss ของ Mckinsey วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และใช้ C- PEST วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (อ้างในจุฬพล พูลภัทรชีวิน, ปันรณ มาลากุล ณ อยุธยา และอดิสรร์ วงษ์วัง, ๒๕๕๓) ประเมินให้ค่าน้ำหนัก จัดลำดับความสำคัญของสภาพแวดล้อม และวิเคราะห์ตำแหน่งกลยุทธ์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น แก้ไข จำนวน ๒๖ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๔.๒ การยกร่างกลยุทธ์ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในขั้นตอนที่ ๔.๑ เพื่อยกร่างกลยุทธ์ โดยใช้เทคนิค SWOT Matrix บูรณาการกับการวางแผนกลยุทธ์และการวิเคราะห์สมดุลดัชนี (Balanced Scorecard) ของ Kaplan & Norton โดยการประยุกต์ใช้ในระบบราชการไทยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (อ้างใน พลุ เดชะรินทร์ และคณะ, ๒๕๔๔) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น แก้ไข จำนวน ๑๕ คน และผู้วิจัยนำไปแก้ไขเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

๔.๓ การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้วิจัยนำผลการพัฒนางานกลยุทธ์ในขั้นตอนที่ ๔.๒ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๔ คน ตรวจสอบ แก้ไข และให้ความเห็นในด้านความสอดคล้อง (Congruity)

ขององค์ประกอบกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ ค่านิยม พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ ตรวจสอบด้านความเหมาะสม (Propriety) ของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๕. การประเมินกลยุทธ์

ผู้วิจัยนำผลการพัฒนาในขั้นตอนที่ ๔.๓ มาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Questionnaire) เกี่ยวกับความสอดคล้อง (Congruity) ความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น จำนวน ๒๐ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ผลการวิจัย

๑. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สภาพการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมสถานศึกษามีการพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการการพัฒนา ด้านที่มีการพัฒนามากกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี ส่วนปัญหาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นได้แก่ ปัญหาด้านการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยภายในภาพรวมเกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านรูปแบบบริหารจัดการองค์กร ส่วนปัจจัยภายนอก ภาพรวมเกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ได้แก่ ด้านกฎหมายและการเมือง

๒. การนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๐

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก พบว่า มีจุดแข็ง ๑๔ ข้อ จุดอ่อน ๑๑ ข้อ มีโอกาส ๙ ข้อ และอุปสรรค ๔ ข้อ ผลการให้ค่าถ่วงน้ำหนักคะแนนและวิเคราะห์ตำแหน่งกลยุทธ์ พบว่า เป็นกลยุทธ์เชิงรุก (SO) และพัฒนาตามขั้นตอนได้กลยุทธ์ตามองค์ประกอบ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๐ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

ค่านิยม (Core Value) เป็นองค์กรที่มีชีวิต พร้อมจิตเมตตา พัฒนาคุณภาพ มีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน

พันธกิจ (Mission)

๑) จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๒) สนับสนุนให้ครูพัฒนาศักยภาพสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

๓) สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๔) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ มาตรฐานการศึกษา และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าประสงค์ (Goal)

๑) ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๒) ครูมีความรู้ความสามารถในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

๓) สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๔) สถานศึกษามีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน สู่มาตรฐาน การศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

มี ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ ๑๑ กลยุทธ์ ที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ คือ (๑) ยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (๒) พัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (๓) ปรับกระบวนการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ คือ (๑) พัฒนาความรู้ความสามารถครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐานวิชาชีพ (๒) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และเสริมสร้างบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ คือ (๑) ขยายการบริการแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี ที่รวดเร็ว ทันสมัย สะดวกต่อการใช้งาน (๒) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูล และพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (๓) ส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษา ระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ คือ (๑) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑ (๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา (๓) พัฒนาบทบาทการดำเนินงานของผู้บริหารในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน

๓. ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

ภาพรวมกลยุทธ์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสอดคล้อง (Congruity) ขององค์ประกอบกลยุทธ์ มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสม (Propriety) ของกลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) พบว่า ทุกกลยุทธ์มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) พบว่า ทุกกลยุทธ์มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การประเมิน พบว่า กลยุทธ์มีความสอดคล้อง (Congruity) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ตามรายการประเมินทุกข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

๑. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑

๑.๑ ผลการศึกษาสภาพการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการพัฒนา ด้านการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีการพัฒนามากกว่าด้านอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีจุดแข็งของระบบประกันคุณภาพ ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มคุณภาพดีขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ในการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีความใฝ่รู้

และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง คิดเป็น ทำเป็น และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนั้น
ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพอลลาร์ด และลี
(Pollard & Lee, 2003) ได้ทำการทบทวนงาน
วิจัยอย่างเป็นระบบในเรื่องของความอยู่ดีมีสุข
ของเด็ก พบว่า ความอยู่ดีมีสุขของเด็กมี ๕ องค์
ประกอบ คือ ด้านกายภาพ ด้านจิตใจ ด้านความ
คิดสติปัญญา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ตัวบ่งชี้
ขององค์ประกอบส่วนใหญ่จะเป็นตัวบ่งชี้ในเชิง
บวก ยกเว้นด้านจิตใจจะเป็นเชิงลบ

๑.๒ ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาผู้เรียน
ภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหา
อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า
ด้านอื่น ได้แก่ ปัญหาด้านการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็น
คนเก่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีจุด
อ่อนของระบบเรียนรู้เพื่อจัดให้ผู้เรียนได้พัฒนา
ตามศักยภาพเป็นรายบุคคลในการแก้ไข และยก
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่มีปัญหา
ยังไม่บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และครูที่นำ
ผลการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียนไปใช้ในการ
ออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผล
ประเมินผลที่หลากหลายเป็นรายบุคคลยังมี
จำนวนน้อยสอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี
(๒๕๔๔) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า “หัวใจการปฏิรูป
การศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ หัวใจปฏิรูป
การเรียนรู้ คือ การปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง
มาเป็นยึดมนุษย์หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือ ผู้เรียน
สำคัญที่สุด” และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
อนงค์ อินตาพรหม (๒๕๕๒) ได้วิเคราะห์พหุระดับ
ของปัจจัยระดับครู และนักเรียนที่ส่งผลต่อผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่ารูปแบบการเรียนรู้
แบบนักทฤษฎีมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน และขนาดของ
ห้องเรียน คณะที่ครูสำเร็จการศึกษามีอิทธิพลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ
นักเรียน

๑.๓ ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปัจจัยภายในภาพรวม
เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านรูปแบบ
บริหารจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น
อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้
ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการบริหาร
มีภาวะผู้นำ และความสามารถในการบริหาร
การเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
มานะ สิ้นธุวงษานนท์ (๒๕๔๙-๒๕๕๐) ที่ศึกษา
ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ
นักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มี
ปัจจัยระดับโรงเรียน ได้แก่ โครงสร้างการบริหาร
โรงเรียน พันธกิจที่ชัดเจนความกลมเกลียว การมี
ส่วนร่วมของผู้ปกครอง และกระบวนการบริหาร
คุณภาพ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัย
ของกมลวรรณ รอดจ่าย (๒๕๕๒) ที่ศึกษาปัจจัยที่
ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า
มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา การ
บริหารจัดการการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพ
แวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน
และการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ส่วนปัจจัย
ภายนอกภาพรวม เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก ด้าน
กฎหมายและการเมืองมีค่าเฉลี่ยมาก กว่าข้ออื่น
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขปรับปรุงเป็น
กลไกสำคัญที่รัฐบาลหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน
ใช้ขับเคลื่อนในการปฏิรูปการศึกษาทำให้ผู้เรียน

มีคุณภาพดีขึ้น

๒. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ ที่พัฒนาขึ้นอภิปรายได้ ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ๓ กลยุทธ์ อธิบายได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑) ยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคุณภาพผู้เรียนโดยภาพรวมของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ และผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองพบว่า ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รองลงมาได้แก่ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (๒๕๕๕) ที่กำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัครายุทธศรีใจอินทร์ (๒๕๕๒) ที่ได้นำ เสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน พบว่า มีกลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (๒๕๕๕) ว่าควรจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ให้กับผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ ๒) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาจัดให้มีระบบเรียนรู้ ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะชีวิตการทำงานเป็นทีม การค้นหาความถนัด และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอยู่ในระดับมาก แต่การจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและยั่งยืน สามารถส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้สอดคล้องกับความต้องการยังอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาสถานศึกษาไม่ได้พัฒนาด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรให้ผู้เรียนตามศักยภาพเป็นรายบุคคล ไม่ได้กำหนดวิธีการพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่าง มีวิจารณญาณ รวมถึงการจินตนาการและการคิดสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนอย่างชัดเจนและต่อเนื่องยังอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (๒๕๕๕) เสนอให้พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพา เวียงกมล อัดโดดดร (๒๕๕๔) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า มีกลยุทธ์หลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เปลี่ยนกระบวนทัศน์หลักสูตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๓) ปรับกระบวนการนิเทศ และติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาจัดให้มีระบบกำกับ นิเทศ และติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่า

นโยบายด้านการนิเทศ กำกับ และติดตามการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพดีขึ้นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณทรี โชคไพศาล (๒๕๕๓) ได้ศึกษาพฤติกรรมการนิเทศที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู พบว่า พฤติกรรมการนิเทศส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๖) ที่ได้กำหนดแนวทางการนิเทศเติมพิกัด เพื่อส่งเสริมการใช้กระบวนการนิเทศไปขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ๒ กลยุทธ์ อธิบายได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑) พัฒนาความรู้ความสามารถครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมสัมมนาตามโอกาสอันสมควรอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยมาตรฐาน ๓ ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิภา ลัคนาพรวิไลฐ (๒๕๔๓) ที่ได้ศึกษาผลของการฝึกปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาที่มีต่อคุณภาพของ

ครู พบว่า ครูที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาด้านการสอนในระดับที่สูงขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๒) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูให้ผู้เรียนประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ดีขึ้นอยู่ในระดับน้อยและการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนที่เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจบทเรียนไม่ได้รับการพัฒนา เป็นสาเหตุให้คุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ครูมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีสอน สอดคล้อง กับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (๒๕๕๕) ได้เสนอว่าครูควรได้รับการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น (๑) การจัดการเรียนรู้แบบ Project Based Learning (PBL) หมายถึง การเรียนรู้โดยใช้โครงการในการแก้ไขปัญหาแบบซับซ้อนในชีวิตจริง โดยมีองค์ประกอบ ๔ ส่วน คือ Define, Plan, Do และ Review ซึ่งเน้นความร่วมมือกันเป็นทีม ทั้งนักเรียนและครูเชื่อมโยงกัน (๒) การเรียนรู้กลุ่มย่อยแบบร่วมมือกัน (Collaborative Small-Group Learning) (๓) การเรียนรู้แบบใช้โครงการ (Project Learning Methods) (๔) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานคิด (Problem – Based Learning) และเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอนจากการสอนโดยบอกเป็นการให้นักเรียนลงมือทำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Stickler & Goe (2008) ที่ได้ศึกษาคุณภาพครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คุณภาพของครูส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และยังสอดคล้องกับ Adalbjarnardottri

& Selman (1997) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในการส่งเสริมความสามารถและทักษะในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักเรียนพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่มีการปรับปรุงตนเองมีผลต่อการพัฒนาอารมณ์ และจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางที่สูงขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และเสริมสร้างบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ๓ กลยุทธ์ อธิบายได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑) ขยายการบริการแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี ที่รวดเร็ว ทันสมัยสะดวกต่อการใช้งานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีการใช้สื่อ และเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และระบบเครือข่ายด้านเทคโนโลยีในชุมชนสามารถเอื้ออำนวยต่อการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต มีอิทธิพลต่อการรับรู้ และการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องปรับห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางของสื่อต่าง ๆ จัดหาคอมพิวเตอร์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการบริการให้ผู้เรียนอย่างเพียงพอ เหมาะสมกับเนื้อหา สะดวก และสามารถค้นคว้าได้ทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกับวิวัฒนาการ วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่น ๆ (๒๕๔๔) ที่ให้มีการวิเคราะห์ด้านเทคโนโลยีเพื่อการตรวจสอบ ประเมิน และกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กร

กลยุทธ์ที่ ๒) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูล และพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา

ไม่ได้จัดให้มีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมครูจัดการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการสืบค้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของเฉลิมรัฐ นาควิเชียร (๒๕๕๓) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษาของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า มียุทธศาสตร์ที่นำไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ การเตรียมจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ยกกระดับมาตรฐานการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีและสื่อสารการเรียนรู้ อิเล็กทรอนิกส์ การผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรบุคคลด้านไอซีทีสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ พัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และการให้บริการสังคม พัฒนาระบบสารสนเทศของคณะครุศาสตร์ไปสู่คลังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กลยุทธ์ที่ ๓) ส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีทักษะและความสามารถในการจัดบรรยากาศชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนักเรียน มีความพร้อม และมีความตั้งใจในการจัดการเรียนการสอน มีการใช้ สื่อ และเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาควรปรับโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ระบบแสงสว่าง สื่อ เทคโนโลยีที่เชื่อมโยงกับโลกภายนอก และบูรณาการในการใช้เวลาเรียนให้ยืดหยุ่น ซึ่งมีผลต่อการจัดการเรียน

การสอนของครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kounin (1990) ที่ศึกษาบรรยากาศของห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า พฤติกรรมของครู มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย สถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีกลยุทธ์สำคัญ ๓ กลยุทธ์ อธิบายได้ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนโดยรอบสถาน ศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องสร้างเครือข่าย ผู้ปกครอง เครือข่ายนักเรียน เครือข่ายครู และเครือข่ายชุมชน ได้แก่ผู้นำด้านธุรกิจ ปราชญ์ท้องถิ่น ให้เป็นองค์กรการเรียนรู้อย่างไร้พรมแดน สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (๒๕๕๔) ที่ส่งเสริมให้มีเครือข่ายครูเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในการทำหน้าที่ครูมืออาชีพ (Professional Learning Community) นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของมิ่งขวัญ คงเจริญ (๒๕๕๓) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบ การเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า ต้องกำหนดเป้าหมายและวางแผน การวิเคราะห์ ความต้องการของชุมชน การทำประชาคมเพื่อ หาสาเหตุของปัญหา การจัดเวทีชาวบ้านให้ความรู้ ความเข้าใจ การบันทึกการพัฒนา การเปลี่ยนแปลง ของชุมชนในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ คณะกรรมการ คณะบุคคล หรือแกนนำในการสร้างชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่

ยั่งยืน มีการติดตามประเมินผล และมีการสร้างความสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิก

กลยุทธ์ที่ ๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน และชุมชน โดยรอบสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุกัญญา แซ่มซ้อย (๒๕๕๒) นำเสนอกลยุทธ์การบริหาร การศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไป สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มีการนำเสนอกิจกรรม การบริหารการศึกษาโดยสถานศึกษา และชุมชนเป็นฐาน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวดี อุปปินใจ (๒๕๕๓) ที่ศึกษาการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่สูงภาคเหนือ พบว่า กลยุทธ์หลักในการพัฒนา ได้แก่ สร้าง สัมพันธภาพการศึกษาของชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างเครือข่ายการระดมทุน และทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา พัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน และ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา หลักสูตร

กลยุทธ์ที่ ๓) พัฒนาบทบาทการดำเนินงานของผู้บริหารในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ และความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชรินทร์ ศิริสุข (๒๕๕๓) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหาร การเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผน สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

พบว่า มีกลยุทธ์ร่วมคิดร่วมทำนำสู่การปฏิบัติที่ดี กลยุทธ์ประสานความคิดกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์พัฒนาทีมงานเข้มแข็งเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน และกลยุทธ์พัฒนาความรู้ใหม่ใช้งานวิจัยเป็นฐานการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (๒๕๕๕) ที่ส่งเสริมให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาควรร่วมมือกันเพื่อกำหนดนโยบายให้ใช้ Professional Learning Community เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้ (Learning Outcome) ในทุกโรงเรียน สร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบ “บังคับและยืดหยุ่น” (Loose and Tight) ส่งเสริมพลังเกื้อหนุนพลังศักยภาพ (Empower) แก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้นำการพัฒนา Professional Learning Community จัดโครงสร้าง และระบบเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ จากระบบตัวใครตัวมันมาเป็นระบบทีม หรือวัฒนธรรมรวมหมู่ (Collective Culture) หาทางช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนล้าหลังเป็นทีม สร้างกระบวนการวัด และกำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้า (Progress Indicators) เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และให้ครูร่วมตัดสินใจกันเป็นทีม

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

๑.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๑ ควรนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และกำหนดนโยบายให้สถานศึกษา

ใช้ Professional Learning Community (PLC) เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้ (Learning Outcome) ให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

๑.๒ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๑ ควรนำผลการวิจัยเชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพภายนอก และการทดสอบ O-Net เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Project Based Learning (PBL) การเรียนรู้กลุ่มย่อยแบบร่วมมือกัน (Collaborative Small-Group Learning) การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) และสนับสนุนครูสร้างชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำหน้าที่ Professional learning communities (PLC) อย่างต่อเนื่อง

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรพัฒนากลยุทธ์ที่ใช้ในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยเฉพาะด้านการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ได้แก่วิธีการทางด้านการเรียน และทักษะการคิดขั้นสูง

๒.๒ ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการนำกลยุทธ์ครั้งนี้ไปใช้

๒.๓ สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีข้อมูลเชิงลึกด้านปัจจัยที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ หรือแนวดำเนินการของสถานศึกษาที่ทำให้มีการพัฒนาผู้เรียน

ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นข้อมูลที่สำคัญใน สำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถาน
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งควรมีการดำเนินการ ศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ
วิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลวรรณ รอดจ่าย. (๒๕๕๒). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานคณะกรรมการ. (๒๕๕๔). *ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษายุคใหม่*
(พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๖๑). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ๖๒๑/๒๕๕๔.
_____. (๒๕๕๖). *แนวทางการนิเทศเต็มพื้นที่*. เอกสารประกอบการอบรมสัมมนา.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน ปันรส มาลากุล ณ อยุธยา และอดิศวร์ วงษ์วัง. (๒๕๕๓). *การวิเคราะห์บริบท:
ความท้าทายของการบริหารการศึกษาในอนาคต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมรัฐ นาควิเชียร. (๒๕๕๓). *การพัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, สถาบัน. (๒๕๕๖). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน
(O-NET)*. เอกสารรายงานผลการทดสอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑.
- ประเวศ วะสี. (๒๕๔๔). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พรรณทรี โชควิเศษ. (๒๕๕๓). *พฤติกรรมการณ์นิเทศที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอนของครู.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- พลุ เดชะรินทร์ และคณะ. (๒๕๔๔). *แผนที่ยุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ก พลพิมพ์ (๑๙๙๖).
- พัชรินทร์ ศิริสุข. (๒๕๕๓). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผน สำหรับผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (๒๕๕๔). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
วันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ (หน้า ๔ – ๙)*. นนทบุรี: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- มิ่งขวัญ คงเจริญ. (๒๕๕๓). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืน
ของชุมชนแห่งการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- มานะ ลินธุวงษานนท์. (๒๕๔๙ – ๒๕๕๐, พฤศจิกายน – มีนาคม). ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผล
ต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารศึกษาศาสตร์*, ๑๔(๒) (๑๑๕ – ๑๑๖).

ยุพา เวียงกมล อัดโดดดร. (๒๕๕๔). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). สำนักงาน. (๒๕๕๕). คู่มือผู้ประเมินเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน(๒๕๕๔ – ๒๕๕๕).

กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (๒๕๕๓). **มาตรฐานการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สหายนล้อการพิมพ์.
_____. (๒๕๕๓). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๙)**. กรุงเทพฯ : สกศ.

_____. (๒๕๕๖). **สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ.๒๕๕๖**. กรุงเทพฯ : สกศ.
วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ ๒๑**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์.
วิภา ลัคนาพรวิไลฐ. (๒๕๕๓). **ผลการฝึกปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาที่มีต่อคุณภาพของครู : การวิจัยเชิงคุณภาพ**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (๒๕๕๔). **การวางแผนกลยุทธ์ ศิลปะการกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ**. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (๒๕๕๒). **การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล**. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวดี อุปินใจ. (๒๕๕๓). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่สูงภาคเหนือ**. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

อัครายุทธ ศรีใจอินทร์. (๒๕๕๒). **การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน**. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนงค์ อินตาพรหม. (๒๕๕๒). **การวิเคราะห์หุระดับของปัจจัยระดับครู และนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน**. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Adalbjarnardottri, S. & Selman, R. (1997). *I fell I have received a new vision: An Analysis of teacher's professional development as they work with students on Interpersonal issues*. Teaching and teacher education, 13(4).

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 608.

- Kounin, J.S. (1970). *Discipline and group management in classroom*. New York: Rinehart and Winston.
- Pollard, E.L. & Lee, P.D. (2003). *Child well-being : a systemic review of the literature*. social Indicators Research, 61, 59 – 78.
- Stickler, M.S. & Goe, L. (2008). *Teacher Quality and Student Achievement: Making the most of recent Research*. National comprehensive center for teacher Quality.

ผู้เขียน

อาจารย์สุรพล พิมพ์สอน รองผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ โรงเรียนนวัชรวิทยา จังหวัดกำแพงเพชร
รศ.ดร.สมชัย วงษ์นายะ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร
ผศ.ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม อาจารย์ประจำสาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา